

|                                      |
|--------------------------------------|
| Rolnummer 674                        |
| Arrest nr. 56/95<br>van 12 juli 1995 |

## A R R E S T

*In zake* : het beroep tot vernietiging van :

- artikel 2 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 23 juni 1993 houdende aanvulling met een artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, en van
- artikel 54 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen, ingesteld door G. De Mey en anderen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters L. De Grève en M. Melchior, en de rechters L. François, G. De Baets, E. Cerexhe, A. Arts en R. Henneuse, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter L. De Grève,

wijst na beraad het volgende arrest :

\*

\*      \*

## I. Onderwerp van het beroep

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 11 februari 1994 ter post aange-tekende brief en ter griffie is ingekomen op 14 februari 1994, is beroep tot vernietiging ingesteld van :

- artikel 2 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 23 juni 1993 houdende aanvulling met een artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 14 augustus 1993, en van
- artikel 54 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 31 augustus 1993, door :

- . Gilbert De Mey en Lieve Scheire, wonende te 9000 Gent (Zwijnaarde), Hekers 53,
- . Pieter Verschaeve en Veronique Vandenhende, wonende te 8830 Gits, Stationstraat 137 B,
- . baron Tanguy de Vinck de Winnezele, wonende te 3018 Leuven, Hambosstraat 58,
- . Jean-Pierre Rubbrecht en Annie Jansegers, wonende te 9310 Aalst (Moorsel), Brede-straat 22 A,
- . Achiel Van Lancker en Juliette Van Cauwenberghe, wonende te 9745 Gavere, Berggat-straat 3,
- . Luc Vankeirsbilck en Valérie Gunst, wonende te 8310 Assebroek, Edward De Denestraat 2,
- . Ludovicus De Boeck en Hilda Stuyck, wonende te 1820 Perk, Tervuursesteenweg 109 E,
- . Yvonne Claeys-Versypt, wonende te 9041 Gent (Oostakker), Wittewalle 194,
- . Alex De Nutte en Katty Detandt, wonende te 9000 Gent, Van Rysenbergstraat 306,
- . Koen Demeire en Ann Verheye, wonende te 8730 Beernem, Puipaert 3.

## II. De rechtspleging

Bij beschikking van 14 februari 1994 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van het beroep is kennisgegeven overeenkomstig artikel 76 van de organieke wet bij op 28 maart 1994 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 31 maart 1994.

Bij ter post aangetekende brief van 30 april 1994 hebben de verzoekende partijen L. Vankeirsbilck en V. Gunst afstand van geding gedaan.

Memories zijn ingediend door :

- Geert Caboor, wonende te 9940 Evergem, Beekstraat 42, Maurits De Wulf-De Wolf, wonende te 1930 Nossegem-Zaventem, Mechelsesteenweg 597, en Willy Baetslé, wonende te 9300 Aalst, Ten Berg 49, bij op 30 april 1994 ter post aangetekende brief;

- de Vlaamse Regering, Martelaarsplein 19, 1000 Brussel, bij op 13 mei 1994 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 25 mei 1994 ter post aangetekende brieven; bij dezelfde brieven is kennisgegeven van voormelde afstand van het geding.

De tussenkomende partijen hebben bij op 24 juni 1994 ter post aangetekende brief een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikkingen van 28 juni 1994 en 31 maart 1995 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 11 februari 1995 en 11 augustus 1995.

Bij beschikking van 6 oktober 1994 heeft het Hof de partijen verzocht een aanvullende memorie in te dienen betreffende de eventuele weerslag op het beroep tot vernietiging van het decreet van 13 juli 1994 houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

Bij op 15 mei 1995 ter post aangetekende brief hebben ook de verzoekende partijen J.P. Rubbrecht-A. Jansegers, Y. Claeys, K. Demeire en de tussenkomende partij M. De Wulf afstand van geding gedaan.

Bij beschikking van 16 mei 1995 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 22 juni 1995 na intrekking van de voormelde beschikking van 6 oktober 1994 en na de partijen te hebben uitgenodigd ter terechtzitting hun standpunt te kennen te geven over de eventuele weerslag op het beroep in onderhavige zaak van de wijzigingen van de aangevochten bepalingen, enerzijds, bij voormeld decreet van 13 juli 1994 en, anderzijds, bij het decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994 houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud.

Van de beschikking van 16 mei 1995 en van laatstgenoemde afstanden van geding is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 17 mei 1995 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 22 juni 1995 :

- zijn verschenen :

- . Mr. G. Vermeire, advocaat bij de balie te Gent, voor de verzoekende en tussenkomende partijen;

- . Mr. P. Van Orshoven, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers A. Arts en E. Cerexhe verslag uitgebracht;

- zijn voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

### III. Onderwerp van de bestreden bepalingen

1. Artikel 2 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 23 juni 1993 « houdende aanvulling met een artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw » luidt :

« In de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw wordt titel V, ingevoegd bij decreet van 28 juni 1984, aangevuld met een artikel 87, luidend als volgt :

" Artikel 87. In artikel 2, § 1 van deze wet, gewijzigd bij de wet van 22 december 1970, wordt tussen het derde en het vierde lid het volgende lid ingevoegd :

' Bij het onderzoek van bouw- of verkavelingsaanvragen, andere dan voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare diensten kan geen toepassing worden gemaakt van regelen in verband met de inrichting en de toepassing van ontwerp-gewestplannen en gewestplannen die de mogelijkheid scheppen om van deze plannen af te wijken of uitzonderingen toe te laten waardoor kan worden gebouwd of verkaveld. Het niet toepassen van de regelen kan geen aanleiding geven tot schadevergoeding als bedoeld in artikel 37. ' " »

2. Artikel 2 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 14 juli 1993 « houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen » voegt in de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, onder een nieuw hoofdstuk IX, de artikelen 51 tot en met 57 toe. Daarvan wordt artikel 54 aangevochten, dat luidt :

« § 1. Schadevergoeding is ingevolge het in artikel 52 bedoelde bouwverbod verschuldigd wanneer het bouwverbod een einde maakt aan de bestemming als woongebied en voor zover overeenkomstig de geldende voorschriften en beleidsregels op basis van deze bestemming effectief een bouwvergunning kan worden afgeleverd.

§ 2. Het recht op schadevergoeding ontstaat bij overdracht van het goed, bij weigering van een bouwvergunning of bij het afleveren van een stedenbouwkundig attest, met dien verstande dat de vordering tot schadevergoeding ten vroegste vijf jaar en ten laatste acht jaar na de inwerkingtreding van dit decreet kan worden ingesteld.

§ 3. De waardevermindering die voor de schadeloosstelling in aanmerking genomen wordt, dient te worden geraamd als het verschil tussen enerzijds de waarde van het goed op het ogenblik van de verwerving, geactualiseerd op basis van de index van de consumptieprijzen tot op de dag van het ontstaan van het recht op schadevergoeding, en anderdeels de waarde van het goed op het ogenblik van het ontstaan van het recht op schadevergoeding.

§ 4. Enkel de waardevermindering rechtstreeks voortvloeiend uit het in artikel 52 bedoelde bouwverbod komt in aanmerking voor schadevergoeding. De waardevermindering ten belope van twintig procent moet zonder vergoeding worden gedoogd. Voor de berekening van de schadevergoeding wordt geen rekening gehouden met de overdracht van goederen die na 1 januari 1993 doorgang vond.

§ 5. Er is geen vergoeding verschuldigd in de gevallen bedoeld in artikel 37, tiende lid van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

§ 6. De Vlaamse Regering bepaalt de uitvoeringsmodaliteiten van dit artikel, inzonderheid wat betreft de vaststelling van de waarde van het goed en de actualisering ervan. Wat de actualisering betreft, kan de Vlaamse Regering forfaitaire aanpassingscoëfficiënten vaststellen. »

3. Artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw is bij decreet van het Vlaamse Gewest van 13 juli 1994 opnieuw gewijzigd. De afschaffing van de zogenaamde « opvullingsregel » blijft als uitgangspunt behouden, maar het wijzigende decreet voorziet in een overgangsregeling met, in bepaalde gevallen, een recht op schadevergoeding.

4. In hun memorie van antwoord vragen de verzoekende partijen de uitbreiding van hun beroep tot artikel 53, § 2, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1993. Die paragraaf luidt als volgt :

« De Vlaamse Regering bepaalt de procedure van openbaar onderzoek bij het opmaken van deze inventaris. »

5. Artikel 54 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd bij het bestreden artikel 2 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 14 juli 1993 « houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen », is gewijzigd en aangevuld bij artikel 5 van het decreet van 21 december 1994 houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud (*Belgisch Staatsblad*, 30 december 1994), dat op die datum in werking is getreden.

#### IV. *In rechte*

- A -

##### *Ten aanzien van de omvang van het beroep*

###### *Verzoekschrift*

A.1. De verzoekende partijen vorderen de vernietiging van, enerzijds, artikel 2 van het decreet van 23 juni 1993 en, anderzijds, van « artikel 54 van het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen ».

###### *Memorie van de Vlaamse Regering*

A.2. Bij nader inzien blijkt dat het tweede onderwerp van het beroep artikel 54 is van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1993 « houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen ».

###### *Memorie van antwoord van de verzoekende partijen*

A.3. Het is inderdaad artikel 54 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud of met andere woorden artikel 2 van het decreet van 14 juli 1993 « houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen » dat het onderwerp is van deze procedure.

De verzoekers breiden hun beroep evenwel uit tot artikel 53, § 2, van de wet van 12 juli 1973. Zij hebben inmiddels vastgesteld dat het duinendecreet niet alleen een regeling inzake schadevergoeding invoegt (artikel 54) maar tevens een bepaling die een openbaar onderzoek voorschrijft.

##### *Ten aanzien van het belang van de verzoekers*

###### *Verzoekschrift*

A.4. Alle verzoekende partijen zijn eigenaar van een onroerend goed waarop normaal gesproken gebouwd kon worden met toepassing van artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen. De in dat koninklijk besluit vervatte opvullingsregel wordt door de aangevochten bepaling van het decreet van 23 juni 1993 opgeheven.

Uit de feitelijke elementen, gestaafd met de bij het verzoekschrift gevoegde stukken, blijkt het nadeel dat de verzoekende partijen lijden door de opheffing van de opvullingsregel.

*Memorie van de Vlaamse Regering*

A.5. De verzoekende partijen moeten geval per geval aantonen dat zij rechtstreeks, persoonlijk en ongunstig worden geraakt door de aangevochten decreetsbepalingen.

Uit het onderzoek van de onderscheiden dossiers blijkt echter dat zulks, althans voor de meeste verzoekers, geenszins het geval is wat het decreet van 23 juni 1993 betreft.

De verzoekende partijen hebben evenmin belang bij de vernietiging van het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen. Geen van de verzoekers toont aan dat zijn onroerend goed is gelegen in de door de aangevochten bepaling bedoelde duingebieden. Overigens lijken de verzoekende partijen niet echt de vernietiging na te streven van die bepaling, maar wordt die enkel bij het beroep betrokken omdat zij afwijkt van de bepaling van het decreet van 23 juni 1993 die zij daadwerkelijk aanvechten.

*Memorie van antwoord van de verzoekers*

A.6.1. Sommige verzoekers betwijfelen of zij voldoen aan de vereisten voor de toepassing van de opvullingsregel van artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972.

Het belang is het duidelijkst wanneer een gunstig stedenbouwkundig attest kan worden voorgelegd of een attest waaruit blijkt dat het gunstig zou geweest zijn indien het vroeger zou zijn aangevraagd. Onder meer in de administratieve stukken van verscheidene partijen komen duidelijke verwijzingen naar het hiervoor vermelde artikel 23 voor. Zonder het decreet van 23 juni 1993 zouden die verzoekende partijen dus zeer waarschijnlijk toch nog een vergunning hebben verkregen.

A.6.2. De Vlaamse Regering stelt ten onrechte dat de verzoekende partijen niet doen blijken van het belang bij de vernietiging van het decreet van 14 juli 1993, omdat ze geen eigendom zouden hebben in een beschermd duingebied.

De verzoekende partijen achten zich benadeeld door de opvallende verschilpunten wat betreft de vergoedingsregeling en het openbaar onderzoek. Op die punten is het duinendecreet van 14 juli 1993 positief en dat is precies wat de verzoekers ook willen : « Dit voorwerp van het verzoek moet dan ook vooral als een procedureel gemak voor de toetsing van de middelen ten gronde gezien worden ».

A.6.3. De verzoekers breiden hun beroep uit tot artikel 53, § 2, van de wet van 12 juli 1973. De verzoekers hebben een moreel belang bij de vernietiging van de bepaling die in een openbaar onderzoek voorziet : « aldaar wel een openbaar onderzoek inrichten en hier te velde niet, het komt in ieder geval arbitrair en autoritair over ».

#### *Ten aanzien van het belang van de tussenkomende partijen*

##### *Memorie van de tussenkomende partijen*

A.7. De tussenkomende partijen lijden eveneens een persoonlijk en rechtstreeks nadeel, wat blijkt uit de feiten en uit de stukken die bij de memorie tot tussenkomst zijn gevoegd.

##### *Memorie van antwoord van de verzoekende partijen*

A.8. Tegen de tussenkomsten wordt geen enkel concreet bezwaar ingebracht.

#### *Verzoeken tot afstand van geding*

A.9. In de loop van de rechtspleging hebben een aantal van de verzoekende partijen en één van de tussenkomende partijen laten weten dat zij afstand van het geding wensten te doen.

#### *Ten gronde*

*Over de middelen die de schending aanvoeren van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang met artikel 19 van de Grondwet en artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, wegens het niet houden van een openbaar onderzoek*

##### *Verzoekschrift*

A.10.1. Er is een ongelijkheid doordat geen openbaar onderzoek wordt gehouden. Voor de wijziging van artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 - en dus ook voor de afschaffing ervan - was een openbaar onderzoek vereist. Hoewel alle verzoekende partijen aanspraak konden maken op de toepassing van de opvullingsregel is er in geen enkel geval een onderzoek geweest.

Noch uit de tekst van het aangevochten decreet, noch uit de parlementaire voorbereiding ervan blijkt dat er enige verantwoording is voor het niet houden van een openbaar onderzoek, laat staan dat er een verantwoording wordt gegeven die redelijk is, rekening houdend met de doelstellingen van de decreetgever. Het decreet van 23 juni 1993 houdt dus een schending in van het gelijkheidsbeginsel. De regels van het koninklijk besluit van 28 december 1972 werden wel aan een openbaar onderzoek onderworpen. Dat verschil is niet rechtvaardig.

A.10.2. Het gelijkheidsbeginsel is ook geschonden « steunende op artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 19 december 1966 (*Belgisch Staatsblad*, 6 juli 1983) en artikel 6 van de Grondwet ».

Indien de Vlaamse Raad iedereen gelijk zou achten voor de wet, dan zou hij de procedure van openbaar onderzoek ook hebben toegepast bij het afschaffen van de opvullingsregel en niet alleen bij het invoeren ervan. Artikel 26 van het hiervoor vermelde Verdrag staat niet toe dat de wetgever bijvoorbeeld inzake stedenbouw naar willekeur al dan niet een openbaar onderzoek instelt.

De doelstelling van de decreetgever, namelijk de bescherming van de in Vlaanderen snel schaarser wordende open ruimte, verantwoordt niet dat de democratische inspraakprocedure wegvalt. Vandaar de schending van artikel 26 van het hiervoor vermelde Verdrag.

De schending van het gelijkheidsbeginsel kan ook bestaan in de schending van een ander grondrecht dat grondwettelijk of in een internationaal verdrag wordt beschermd.

A.10.3. Voorts schenden de aangevochten bepalingen artikel 19 van de Grondwet. Het recht op vrije meningsuiting dat bij dat artikel is gewaarborgd, slaat ook op het recht om inzake ruimtelijke ordening zijn mening kenbaar te maken. Door middel van het openbaar onderzoek kon iedere belanghebbende op constructieve wijze zijn bezwaar indienen, wat de vrijheid van meningsuiting raakt.

De decreetgever moet het recht op vrije meningsuiting waarborgen. De parlementaire voorbereiding van het aangevochten decreet biedt geen enkel argument om de afwezigheid van een openbare inspraak te verantwoorden.

#### *Memorie van de Vlaamse Regering*

A.11.1. De vergelijking waarvan de verzoekende partijen uitgaan, mist feitelijke grondslag : artikel 23, 1<sup>o</sup>, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 werd als dusdanig niet aan een openbaar onderzoek onderworpen en moest daaraan niet worden onderworpen.

A.11.2. Het opstellen of wijzigen van gewestplannen en bestemmingsvoorschriften door de uitvoerende macht kan niet vergeleken worden met een optreden van de bevoegde wetgevende macht.

A.11.3. De decreetgever zou het eigen optreden niet eens kunnen onderwerpen aan een openbaar onderzoek. De wijze waarop decreten tot stand komen is bepaald bij een met een bijzondere meerderheid aangenomen federale wet.

A.11.4. Zelfs indien de beide situaties vergelijkbaar zouden zijn, dan nog is de eventuele ongelijke behandeling redelijk verantwoord.

De wetgever beschikt over een rechtstreekse democratische legitimiteit. De in de Stedenbouwwet van 29 maart 1962 voorgeschreven procedure van openbaar onderzoek dient als waarborg tegen de uitvoerende macht. Voorts was een tijdrovend openbaar onderzoek niet te verzoenen met de beoogde noodmaatregel die is genomen in afwachting van een grondige herziening van de betrokken wetgeving.

A.11.5. In zoverre rechtstreeks de schending wordt aangevoerd van artikel 19 van de Grondwet, is het Hof niet bevoegd om van het middel kennis te nemen.

Hoe dan ook is de grief niet gegrond, aangezien de vrijheid van meningsuiting niets heeft uit te staan met de procedure van totstandkoming van een decreet, waarbij niemands meningsuiting wordt beperkt. Voor het overige kan niet worden ingezien hoe dat fundamentele recht de decreetgever zou verplichten tot een openbaar

onderzoek.

*Memorie van antwoord van de verzoekende partijen*

A.12.1. De Vlaamse Regering stelt ten onrechte dat het middel feitelijke grondslag mist omdat het koninklijk besluit van 28 december 1972 niet aan een openbaar onderzoek werd onderworpen.

Het staat vast dat bij het onderzoek van de diverse ontwerp-gewestplannen zowel de bestemmingsplannen als de orthofotoplannen en de algemene stedenbouwkundige voorschriften en aanvullingen waarin het koninklijk besluit van 28 december 1972 voorziet, ter inzage en dus voor onderzoek zijn voorgelegd.

Overigens is de kwestie niet echt relevant. Opdat de ongelijkheid kan worden beoordeeld, dienen toestanden - die voornamelijk een feitelijk verloop impliceren - te worden vergeleken.

A.12.2. Indien de verschillende rechtskracht van de bepalingen die respectievelijk door de uitvoerende macht en door de wetgevende macht zijn uitgevaardigd, het criterium van vergelijking zou zijn, dan zou de Vlaamse Regering gelijk hebben met het verweer dat die toestanden niet vergelijkbaar zijn.

In de rechtsleer wordt gesteld dat het bij de vraag naar wat discriminatie is, erom gaat dat « de overheid » aan de eenen zwaardere lasten oplegt dan aan de anderen of aan de eenen meer voordelen toekent dan aan de anderen.

Bovendien dient het principiële onderscheid tussen een besluit en een wet of decreet in deze zaak te worden gerelativeerd. De aangevochten decreetsbepaling heeft hetzelfde resultaat als wat met een opheffing bij besluit kon worden bereikt.

A.12.3. In artikel 19 van de Grondwet ligt voor de overheid de verplichting besloten om de vrijheid van meningsuiting te waarborgen. Het middel voert de schending daarvan aan in samenhang met artikel 11 van de Grondwet.

Voor vele aspecten van ruimtelijke ordening en stedenbouw is wel in een openbaar onderzoek voorzien, ook al gaat het vaak om minder ingrijpende maatregelen.

De Vlaamse Regering betoogt dat de wetgevende macht over een democratische legitimiteit beschikt en dat het openbaar onderzoek een waarborg is tegen de uitvoerende macht. Evenwel blijft de vraag onbeantwoord waarom voor de bescherming van de open ruimte in de duingebieden wel een openbaar onderzoek nodig is, terwijl dat onderzoek als voorwaarde voor de afschaffing van de opvullingsregel niet is georganiseerd.

Het enige antwoord van de Vlaamse Regering is de bewering dat het om een noodmaatregel gaat. Maar in tal van vergelijkbare domeinen is het samengaan van de bescherming van het natuurlijk erfgoed en de open ruimte met een inspraak van de betrokkenen wel mogelijk gebleken. Behalve de beweerde noodtoestand worden blijkbaar geen inhoudelijke argumenten aangevoerd. Overigens is de noodtoestand geenszins bewezen.

A.12.4. Er is geen objectieve en adequate verantwoording voor het onderscheid, wat betreft het openbaar onderzoek, tussen de eigenaars ten aanzien van wie het bouwverbod in de duingebieden van toepassing is, eigenaars ten opzichte van wie de opvullingsregel van toepassing was en eigenaars « op wie het voordeel of nadeel van een gewestplanherziening waarbij harde gebieden een zachte bestemming krijgen » van toepassing is.

A.12.5. Voor zover het middel dat de schending aanvoert van artikel 10 van de Grondwet niet zou volstaan, wordt akte gevraagd « van de uitbreiding van het middel tot artikel 11 van de Grondwet (vroeger artikel 6bis), om aldus ook de internationaal bepaalde bescherming van artikel 26 BUPO en artikel 19 van de Grondwet in aanmerking te brengen ».

A.12.6. De Vlaamse Regering wijst erop dat artikel 19 van de Grondwet op zich niet voor toetsing in aanmerking komt. Dat kan wel door samenvoeging met artikel 11 van de Grondwet.

In een democratisch rechtsbestel moeten dermate belangrijke beslissingen als het afnemen van vooruitzichten om te bouwen op een adequate wijze aangekondigd worden. Zo er ook op dat vlak een communicatie moet bestaan tussen burger en overheid, wat voortvloeit uit het recht op vrije meningsuiting, dan is er geen enkele objectieve en redelijke verantwoording om zonder inspraak van de betrokkenen de opvullingsregel af te schaffen.

*Over het middel dat de schending aanvoert van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in samenhang met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en het recht van verdediging*

#### *Verzoekschrift*

A.13. Artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens of althans het algemeen rechtsbeginsel betreffende het recht van verdediging is geschonden.

Tegen overheidsbeslissingen die een onteigening of een beperking van het eigendomsrecht teweegbrengen, is steeds beroep mogelijk bij de rechterlijke macht of de Raad van State. In de onderhavige gevallen bestaat die mogelijkheid niet. Noch over het feit zelf van de afschaffing van de opvullingsregel in elk concreet geval, noch over de omvang van de schadevergoeding is voor enig rechtscollege een debat mogelijk. Vermits een decreet niet kan worden aangevochten voor de burgerlijke rechtbank, noch voor de Raad van State, wordt aan de verzoekende partijen het normale recht op beroep ontnomen.

Mocht het Hof van oordeel zijn dat het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens « geen aanknopingspunt geeft om het decreet van 23 juni 1993 op de korrel te nemen », dan is er in ieder geval het algemeen aanvaard beginsel van het recht van verdediging : « Het openbaar onderzoek wordt meer bepaald in verband gebracht met het recht van verdediging ».

Noch het decreet van 23 juni 1993, noch de parlementaire voorbereiding ervan bieden enige objectieve aanwijzing en redelijke verantwoording waarom de Vlaamse Raad het recht van verdediging niet meende in acht te moeten nemen.

#### *Memorie van de Vlaamse Regering*

A.14.1. Het Hof is niet bevoegd om rechtstreeks kennis te nemen van een grief die de schending aanvoert van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en het recht van verdediging.

A.14.2. Hoe dan ook is de grief niet gegrond : noch het recht op een behoorlijke rechtsbedeling, noch de rechten van verdediging hebben iets uit te staan met de procedure van totstandkoming van een decreet, waarbij geen rechtsgeschillen worden beslecht. Voor het overige kan niet worden ingezien hoe die fundamentele rechten de decreetgever zouden verplichten tot een openbaar onderzoek.

*Memorie van antwoord van de verzoekende partijen*

A.15. Het middel is afgeleid uit de schending van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, in samenhang met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en het beginsel van het recht van verdediging. De Vlaamse Regering betoogt dat het decreet van 23 juni 1993 niets te maken heeft met het recht op een behoorlijke rechtsbedeling of met het recht van verdediging.

Vermits het hier gaat om een zeer zware eigendomsbeperking, een verkapte onteigening, is het bijzonder onredelijk de verzoekende partijen niet eens aan het woord te laten in een bezwaarschrift. Het betreft onbetwistbaar een burgerlijk geschil in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag, daar de afschaffing van de opvullingsregel een directe weerslag heeft op het eigendomsrecht.

Wie onteigend wordt, heeft recht op beroep. Slachtoffers van het duinendecreet van 14 juli 1993 kunnen bezwaar indienen. Ook met betrekking tot de bescherming van landschappen, monumenten en dorpsgezichten kan beroep worden ingesteld. Er is geen objectief en redelijk verantwoord motief om de verzoekende partijen te benadelen ten opzichte van de hiervoor vermelde categorieën van eigenaars.

*Over het middel dat de schending aanvoert van artikel 10 van de Grondwet doordat niet is voorzien in een regeling tot vergoeding die in vergelijkbare gevallen wel bestaat*

*Verzoekschrift*

A.16. Het gelijkheidsbeginsel is geschonden doordat de benadeelden van het duinendecreet van 14 juli 1993 wel aanspraak kunnen maken op een schadevergoeding, maar de benadeelden van het decreet van 23 juni 1993 niet. Bovendien is in geen vergoeding voor planschade voorzien in de zin van artikel 37 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw (hierna : Stedenbouwwet).

Op het eerste gezicht lijkt er geen reden om van een discriminatie te gewagen omdat het duinendecreet steunt op de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, terwijl het bestreden decreet van 23 juni 1993 steunt op de Stedenbouwwet. In wezen gaat het echter om één en dezelfde doelstelling, namelijk de bescherming van de open ruimte en de natuur. Uit verschillende elementen blijkt dat er een wisselwerking is tussen ruimtelijke ordening en natuurbehoud. De vergelijkbaarheidstoets valt dus positief uit.

Het is niet ernstig te stellen dat voor de benadeelden van het decreet van 23 juni 1993 geen vergoeding moet worden toegekend omdat de opvullingsregel een uitzonderingsbepaling was. De regel werd veelvuldig aangewend en het is niet omdat het een uitzonderingsbepaling is dat de billijkheid niet meer speelt.

Er is geen objectieve verantwoording om diegenen die door de afschaffing van de opvullingsregel benadeeld worden niet te vergoeden en de benadeelden van het duinendecreet wel.

Het is duidelijk dat budgettaire motieven een rol hebben gespeeld, maar de benarde financiële toestand van de overheid mag niet op de eigenaars worden afgewenteld, of toch zeker niet in grotere mate op de schouders van diegenen van wie de gronden niet in de duingebieden liggen.

Voorts is er geen enkel redelijk en objectief argument om voor de afschaffing van de opvullingsregel geen recht op planschade overeenkomstig artikel 37 van de Stedenbouwwet toe te kennen.

*Memorie van de Vlaamse Regering*

A.17. Het middel berust op een verkeerde lezing van de bestreden bepaling.

Het feit dat geen schadevergoeding verschuldigd is wegens de niet-toepassing van de opvullingsregel

(waarvan per hypothese de voorwaarden waren vervuld), sluit hoegenaamd niet uit dat een schadevergoeding verschuldigd is wegens een bouwverbod voortvloeiend uit de strijdigheid van de aangevraagde werken met het gewestplan, indien aan de voorwaarden van artikel 37 van de Stedebouwwet is voldaan.

Weliswaar impliceerde de (toenmalige) toepasselijkheid van de opvullingsregel dat de aanvraag strijdig was met het gewestplan - de opvullingsregel stond daarop immers een afwijking toe - doch de niet-toepassing van de opvullingsregel heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat een einde wordt gemaakt aan « het gebruik waarvoor een goed dient of normaal bestemd is de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van het gewestplan ». Derhalve beantwoordt een perceel dat niet langer in aanmerking komt voor de toepassing van de opvullingsregel, niet *ipso facto* aan de toekenningsvoorwaarden voor de planschadevergoeding, aangezien de voorwaarden voor het verkrijgen van planschadevergoeding verschillend zijn van die voor de toepassing van de buiten werking gestelde opvullingsregel.

Dit heeft tot gevolg dat de laatste zin van de gewraakte decreetsbepaling eigenlijk overbodig was, aangezien geen uitzondering wordt gemaakt op de toepassing van artikel 37 van de Stedebouwwet, wat de indruk is die de verzoekers ten onrechte hebben opgedaan. Toch vervult die zin een belangrijke informatieve functie : voor planschadevergoeding volstaat het niet dat het betrokken perceel destijds in aanmerking kwam voor de toepassing van de opvullingsregel, doch moeten de voorwaarden van artikel 37 van de Stedebouwwet zijn vervuld.

Daaruit vloeit voort dat het middel aan de bestreden decreetsbepaling een draagwijdte toekent die zij niet heeft, zodat ook dat middel feitelijke grondslag mist.

Meteen is gezegd dat er van ongelijke behandeling geen sprake is.

De buitenwerkingstelling van de opvullingsregel als dusdanig geeft inderdaad geen aanleiding tot vergoeding, maar elk perceel dat aan de voorwaarden van artikel 37 van de Stedebouwwet voldoet komt nog steeds in aanmerking voor planschadevergoeding, binnen de grenzen van die bepaling, en dus ongeacht of het perceel in kwestie enige tijd in aanmerking is gekomen voor de toepassing van de opvullingsregel.

#### *Memorie van antwoord van de verzoekende partijen*

A.18. De verzoekende partijen nemen akte van de stelling van de Vlaamse Regering dat er wel degelijk een regeling tot schadevergoeding mogelijk is zoals bepaald bij artikel 37 van de Stedebouwwet. Er wordt wel meteen aan toegevoegd dat alle voorwaarden van dat artikel dienen te zijn vervuld.

Aangezien enkel de gevallen bedoeld zijn waarbij een bouw- of verkavelingsverbod optreedt door een bestemmingsplan, zal het zeer moeilijk zijn om van een rechtbank een vergoeding te verkrijgen. De verzoekende partijen maken zich weinig illusies.

Afgezien van de hypothetische financiële tegemoetkoming menen de verzoekers dat een onrechtmatig onderscheid wordt gemaakt tussen de benadeelden van het decreet van 23 juni 1993 en die van het duinendecreet. De Vlaamse Regering ontkent dat zelfs niet.

Bovendien is het verschil tussen een bouwverbod dat voortvloeit uit een bestemmingsplan en een bouwverbod dat voortspuit uit een bij dat plan horend toepassingsbesluit niet voldoende om het recht op een analoge vergoeding te ontzeggen. Ook hier is er geen objectief en redelijk motief om het aangewende middel (het decreet) als evenredig aan te zien ten opzichte van het nagestreefde doel (de bescherming van de open ruimte).

#### *Memorie van de tussenkomende partijen*

A.19. De tussenkomende partijen sluiten zich aan bij de middelen uiteengezet in het initiële verzoekschrift.

*Ten aanzien van de omvang van het beroep*

B.1.1. In het verzoekschrift wordt de vernietiging gevorderd, enerzijds, van artikel 2 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 23 juni 1993 « houdende aanvulling met een artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw » en, anderzijds, van « artikel 54 van het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen ». Met dat laatste onderdeel bedoelen de verzoekende partijen kennelijk artikel 54 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd bij artikel 2 van het decreet van 14 juli 1993 « houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen ».

B.1.2. Het Hof, dat de omvang van het beroep moet bepalen aan de hand van het verzoekschrift, stelt vast dat tegen de bepaling van artikel 54 voornoemd in werkelijkheid geen enkele grief wordt aangevoerd. Integendeel verwijzen de verzoekende partijen naar die bepaling als voorbeeld van een regeling waarvan zij wensen dat ze ook voor hun situatie zou gelden.

Hieruit volgt dat het beroep niet slaat op artikel 54 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd bij artikel 2 van het decreet van 14 juli 1993 « houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen ».

B.1.3. Het Hof dient zijn onderzoek te beperken tot die bepalingen waarvan de vernietiging in het verzoekschrift is gevorderd. De in de memorie van antwoord gevraagde uitbreiding van het beroep tot artikel 53, § 2, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1993, is derhalve niet ontvankelijk.

*Ten aanzien van het belang van de verzoekende partijen*

B.2.1. De Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt doet blijken van een belang. Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

B.2.2. Het bestreden decreet van 23 juni 1993 heeft de mogelijkheid tot toepassing van de zogenaamde opvullingsregel, dit is de mogelijkheid om bij de aanvraag van een bouwvergunning, een verkavelingsvergunning of een stedenbouwkundig attest af te wijken van de gewestplannen of ontwerp-gewestplannen onder de voorwaarden vervat in artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972, afgeschaft. Het decreet was van onmiddellijke toepassing, wat impliceert dat de vergunningverlenende overheid vanaf de datum van zijn inwerkingtreding de opvullingsregel niet meer kon toepassen.

B.2.3. Het decreet van 23 juni 1993 is vervangen door het decreet van 13 juli 1994, dat in werking is getreden op 17 september 1994. Dit decreet, dat de afschaffing van de opvullingsregel als principe blijft behouden, voorziet in een overgangsregeling met, in bepaalde gevallen, een recht op schadevergoeding.

Dat decreet vervangt het decreet van 23 juni 1993 niet met retroactieve werking, doch pas vanaf de datum van zijn bekendmaking, dit is 17 september 1994. Het decreet van 23 juni 1993 heeft derhalve tussen 24 augustus 1993 en 17 september 1994 rechtsgevolgen gehad.

B.2.4. Uit voorlegging van stukken ter zitting van 22 juni 1995 blijkt dat de verzoekende partij Verschaeve-Vandenhende voldoening heeft gekregen door afgifte van een bouwvergunning en dienvolgens geen belang meer heeft.

B.2.5.1. De Vlaamse Regering betoogt dat de verzoekende partijen moeten aantonen dat zij rechtstreeks, persoonlijk en ongunstig worden geraakt door de aangevochten decreetsbepaling en derhalve ook moeten aantonen dat zij voldoen aan de cumulatief te vervullen voorwaarden voor toepassing van de opvullingsregel bepaald bij artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972.

De Vlaamse Regering betwist dat de in het verzoekschrift onder de nummers 1, 3, 6 en 10 genoemde partijen aan die voorwaarden voldoen.

B.2.5.2. Voormeld artikel 23, 1°, liet de vergunningverlenende overheid een ruime vrijheid bij de beoordeling van elk van de toepassingsvoorwaarden. Het Hof kan zijn beoordeling niet in de plaats stellen van die van de vergunningverlenende overheid, tenzij zou vaststaan dat de verzoekers manifest niet aan de voorwaarden voor de toepassing van de opvullingsregel konden voldoen, wat *in casu* niet het geval blijkt te zijn.

Het Hof stelt vast dat de bestreden bepaling gedurende de periode dat zij gelding had, de toepassing van de opvullingsregel uitsloot, terwijl de vroegere bepaling die toepassing toestond, zodat voor de vergunningsaanvrager niet de zekerheid, maar toch een mogelijkheid bestond de gevraagde vergunning of het gevraagde attest te verkrijgen.

De exceptie aangevoerd door de Vlaamse Regering kan niet worden aangenomen.

*Ten aanzien van de afstand van geding door een aantal van de verzoekende partijen*

B.3. Artikel 98 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof vermeldt niet, onder de verzoekende partijen die afstand kunnen doen, de natuurlijke personen of rechtspersonen bedoeld in artikel 2, 2°.

Daar het recht om afstand te doen evenwel nauw is verbonden met het recht om een beroep tot vernietiging in te stellen, is artikel 98 van de bijzondere wet bij analogie van toepassing op de in artikel 2, 2°, bedoelde natuurlijke personen of rechtspersonen.

Niets belet ten deze dat het Hof de afstanden toewijst wat betreft de in het verzoekschrift onder de nummers 4, 7, 9 en 11 genoemde verzoekende partijen.

*Ten aanzien van de afstand van geding door de tussenkomende partij De Wulf-De Wolf*

B.4. Ieder die met toepassing van artikel 87, § 2, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof tijdig een memorie tot tussenkomst indient en doet blijken van een belang, wordt daardoor geacht partij in het geding te zijn. Niets belet dat de partij De Wulf-De Wolf afziet van haar tussenkomst.

*Ten gronde*

*Over het middel dat de schending aanvoert van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van artikel 19 van de Grondwet en van artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, wegens het niet houden van een openbaar onderzoek*

B.5.1. In het verzoekschrift wordt de schending aangevoerd van het gelijkheidsbeginsel doordat aan de verzoekende partijen zonder voorafgaand openbaar onderzoek de mogelijkheid is ontnomen om een bouw- of verkavelingsvergunning te verkrijgen met toepassing van de opvullingsregel, terwijl voor de invoering en de wijziging van die opvullingsregel volgens hen wel een openbaar onderzoek vereist was.

B.5.2. Het Hof stelt vast dat noch voor de invoering van de opvullingsregel bepaald bij artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972, noch voor de wijziging ervan enig openbaar onderzoek vereist was of is.

Het middel kan derhalve niet worden aangenomen.

B.5.3. In hun memorie van antwoord klagen de verzoekende partijen bovendien aan dat de in het middel aangevoerde bepalingen geschonden zijn doordat zonder verantwoording een onderscheid wordt gemaakt, wat betreft het openbaar onderzoek, tussen de eigenaars ten aanzien van wie het bouwverbod in de duingebieden van toepassing is, eigenaars ten opzichte van wie de opvullingsregel van toepassing was en eigenaars «op wie het voordeel of nadeel van een gewestplanherziening waarbij harde gebieden een zachte bestemming krijgen » van toepassing is.

Zoals het middel in het verzoekschrift is ontwikkeld, betreft het enkel de vergelijking tussen de categorie van personen die zijn geconfronteerd met de opheffing van de opvullingsregel en de categorie van personen die zijn geconfronteerd met de invoering of wijziging van de opvullingsregel. De grieven die de verzoekers in hun memorie van antwoord aanvoeren door bijkomende vergelijkingen te maken met andere categorieën van personen, moeten worden beschouwd als nieuwe middelen, die slechts kunnen worden aangevoerd in de hypothese waarin artikel 85, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof voorziet en die ten deze dus niet in overweging kunnen worden genomen.

B.5.4.1. In het verzoekschrift wordt ook de schending aangevoerd van artikel 19 van de Grondwet en van artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

B.5.4.2. Het Hof is niet bevoegd om uitspraak te doen in zoverre het middel rechtstreeks steunt op de schending van artikel 19 van de Grondwet of van artikel 26 van het hiervoor vermelde Verdrag.

De verzoekende partijen vragen in hun memorie van antwoord om de «uitbreiding van het middel tot artikel 11 van de Grondwet (vroeger artikel 6bis), om aldus ook de internationaal bepaalde bescherming van artikel 26 BUPO en artikel 19 van de Grondwet in aanmerking te brengen ». Die vraag moet worden beschouwd als een nieuw middel, dat slechts kan worden aangevoerd in de hypothese waarin artikel 85, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof voorziet. Zij kan ten deze dus niet worden aangenomen.

*Over het middel dat de schending aanvoert van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en van het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging*

B.6.1. In het verzoekschrift is aangevoerd dat artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens of althans het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging is geschonden doordat noch wat de afschaffing van de opvullingsregel betreft, noch wat de omvang van de schadevergoeding betreft, een jurisdictioneel beroep is georganiseerd.

B.6.2. Het Hof is niet bevoegd om uitspraak te doen in zoverre het middel enkel steunt op de schending van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en van het recht van verdediging.

In zoverre in de memorie van antwoord wordt betoogd dat de aangevoerde verwijzing naar artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en naar het recht van verdediging moet worden beschouwd in samenhang met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, betreft het een nieuw middel, dat slechts kan worden aangevoerd in de hypothese waarin artikel 85, tweede lid, van

de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof voorziet. Het kan ten deze niet worden aangenomen.

*Over het middel dat de schending aanvoert van artikel 10 van de Grondwet, doordat niet is voorzien in een regeling tot vergoeding*

B.7.1. In een eerste onderdeel van het middel wordt de schending van artikel 10 van de Grondwet aangevoerd, doordat niet is voorzien in een schadevergoeding naar aanleiding van de opheffing van de opvullingsregel, terwijl de personen die benadeeld zijn door het duinendecreet van 14 juli 1993 wel aanspraak kunnen maken op een schadevergoeding.

B.7.2. Het enkele feit dat de overheid in het algemeen belang beperkingen oplegt aan het eigendomsrecht heeft niet tot gevolg dat zij tot schadeloosstelling is gehouden.

B.7.3. Artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 bood de vergunningverlenende overheid de mogelijkheid om bij uitzondering en onder bepaalde voorwaarden bij de aanvraag van een bouw- of verkavelingsvergunning of een stedenbouwkundig attest een afwijking te verlenen van de ontwerp-gewestplannen of de gewestplannen.

Alhoewel dergelijke afwijkingen vrij geregeld werden toegestaan, was de toepassing van de opvullingsregel geenszins een automatisme, waarvan het feit dat aan verschillende verzoekers de toepassing van de opvullingsregel op basis van het koninklijk besluit van 28 december 1972 werd geweigerd, getuigt. De aard van de in artikel 23, 1°, van voormeld koninklijk besluit vermelde toepassingsvoorwaarden vereiste dat de vergunningverlenende overheid geval per geval concreet moest onderzoeken of aan die voorwaarden was voldaan. Hiertoe beschikte zij over een beoordelingsvrijheid die haar ertoe in staat stelde rekening te houden met het wisselende karakter van de vereisten van een goede ruimtelijke ordening.

Het door de vergunningverlenende overheid gevoerde beleid kon dan ook niet als zodanig vaststaand en voorspelbaar worden beschouwd dat de rechtsonderhorigen daarop gewettigde verwachtingen met betrekking tot de toepassing van de opvullingsregel konden gronden. De toepassing van de opvullingsregel was voor de vergunningverlenende overheid slechts een mogelijkheid en

geen verplichting. De weigering van een bouw- of verkavelingsvergunning wegens niet-toepassing van de opvullingsregel gaf, als dusdanig en enkel om die reden, geen recht op schadevergoeding.

B.7.4. In artikel 54 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd door het duinendecreet van 14 juli 1993, wordt in een recht op schadevergoeding voorzien wanneer het bouwverbod wegens de aanduiding van het betrokken perceel als beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied een einde maakt aan de normale bestemming van het betrokken goed. Het recht op schadevergoeding ingevolge het duinendecreet ontstaat slechts wanneer een einde is gemaakt aan de gewettigde verwachtingen van de eigenaars van een dergelijk goed.

B.7.5. De omstandigheid dat door het duinendecreet van 14 juli 1993 afbreuk wordt gedaan aan de gewettigde verwachtingen van de betrokken eigenaars, wat niet het geval is voor de eigenaars van een perceel grond waarop niet meer met toepassing van de opvullingsregel kan worden gebouwd, biedt een objectieve en redelijke verantwoording voor het onderscheid in behandeling tussen beide categorieën van personen wat de schadevergoeding betreft.

Uit hetgeen voorafgaat volgt dat het eerste onderdeel van het middel niet gegrond is.

B.8.1. In het tweede onderdeel van het middel wordt de schending aangevoerd van artikel 10 van de Grondwet doordat niet is voorzien in een vergoeding voor planschade bedoeld in artikel 37 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, terwijl in analoge gevallen wel in een dergelijke vergoeding is voorzien.

B.8.2. De afschaffing van de mogelijkheid om bij de toekenning van bouw- of verkavelingsvergunningen of stedenbouwkundige attesten af te wijken van de ontwerp-gewestplannen of de gewestplannen heeft tot gevolg dat - behoudens andere afwijkingsmogelijkheden - de voorschriften van de plannen van aanleg blijven gelden. De weigering om een vergunning af te geven doet geen afbreuk aan de eventuele toepassing van artikel 37 van de wet houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

Het tweede onderdeel van het middel kan niet worden aangenomen.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 12 juli 1995.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

L. De Grève